

राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा योजनेंतर्गत मार्गदर्शक तत्वात नमूद केल्याप्रमाणे राज्यात शिक्षणाची गुणवत्ता राखून त्यामध्ये सुसुत्रता आणण्यासाठी तसेच निरक्षण पद्धत सुलभ करण्यासाठी राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल (State Level Quality Assurance Cell) (SLQAC) गठीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : E- ७२५६७४ संकिर्ण-२०२४/ प्र.क्र.१०/ विशि-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
४ था मजला, मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: २२ फेब्रुवारी, २०२४

वाचा:- शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्र. संकिर्ण २०२३/ प्र.क्र.१०९/ विशि-३,
दिनांक ०९/०६/२०२३

प्रस्तावना-

राज्यामध्ये प्राथमिक शिक्षणाचे सबलीकरण करण्यासाठी राबविण्यात आलेल्या सर्व शिक्षा अभियान व राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानाच्या यशस्वीतेमुळे उच्च शिक्षणाची गुणवत्ता व पाया यांचे सबलीकरण करण्यासाठी एकछत्री योजना अभियान स्वरूपात राबविण्याकरीता केंद्र शासनामार्फत राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (RUSA) ही योजना १२ व्या व १३ व्या पंचवार्षिक योजनांपासून राबविण्यात येत आहे. उच्चतर शिक्षणात गुणवत्ता, सर्वदूर संधी व समानता यावी यासाठी केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानाची राज्यात अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्य मंत्रिमंडळाने घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने राज्य प्रकल्प संचालनालयाची स्थापना करण्यात आली आहे. मानव संसाधन विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा योजनेंतर्गत मार्गदर्शक तत्वात नमूद केल्याप्रमाणे प्रत्येक राज्यात शिक्षणाची गुणवत्ता राखून त्यामध्ये सुसुत्रता आणण्यासाठी तसेच निरक्षण पद्धत सुलभ करण्यासाठी संदर्भाधीन दिनांक ०९.०६.२०२३ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल नव्याने निर्माण करण्यात आला होता. तथापि, राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० मध्ये अधोरेखित केलेली शैक्षणिक गुणवत्तेला व तद्अनुषंगिक उपक्रमांना प्राधान्य देण्यात आले असल्याने सदर राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल ची पुनर्रचना करुन त्यांच्या कार्याची व्याप्ती वाढविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय

या शासन निर्णयान्वये संदर्भाधीन दिनांक ०९.०६.२०२३ चा शासन निर्णय अधिक्रमित करुन खालील नमूद केल्याप्रमाणे राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल (State Level Quality Assurance Cell) (SLQAC) गठीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	नाव		पदनाम
१	डॉ. प्रमोद येवले	माजी कुलगुरु, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छ. संभाजीनगर	अध्यक्ष
२	डॉ. भालचंद्र बाबूराव वायकर,	संचालक, इनोव्हेशन, इनक्युबेशन अँड लिंकेजेस्, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छ. संभाजीनगर	सदस्य
३	डॉ. स्वाती शिरेकर,	संचालक, आयआयएल, पीजी डिपार्टमेंट ऑफ कॉम्प्युटर सायन्स अँड इंजिनियरिंग, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती.	सदस्य
४	डॉ. विजय खरे	कुलसचिव, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे	सदस्य
५	श्री. राहुल म्हात्रे	सहसंचालक, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (रुसा) संचालनालय, मुंबई	सदस्य सचिव

२. सदर राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेलची कार्ये पुढील प्रमाणे असतील-

१. राज्यातील शैक्षणिक गुणवत्ता दर्जा वाढविण्याच्या अनुषंगाने विद्यापीठे व महाविद्यालयांचे नॅक मानांकन वाढविण्यासाठी प्रोत्साहन देणे, मार्गदर्शन करणे.
२. राज्यातील मुल्यांकनाच्या प्रगतीचे संनियंत्रण करणे व त्याबाबतची प्रगती गतीमान करण्यासाठी उपाययोजना सुचविणे.
३. महाविद्यालयांना नॅक मुल्यांकन करून घेणेसाठी येत असलेल्या अडचणींच्या अनुषंगाने मार्गदर्शन करणे.
४. नॅक/ एनबीए मुल्यांकनाच्या अनुषंगाने राबविण्यात येत असलेल्या परीस- स्पर्श योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी, NIRF, QS/टाइम्स च्या मानांकनासाठी सहभागी होण्यासाठी विद्यापीठांना-महाविद्यालयांना प्रोत्साहित करणे.
५. विद्यापीठ व महाविद्यालय स्तरावरील अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्षाच्या कार्याचा आढावा घेणे.
६. विद्यापीठ व संलग्नित महाविद्यालयांच्या शैक्षणिक लेखापरिक्षणाचा आढावा घेणे.
७. विद्यापीठ व महाविद्यालय स्तरावरील अंतर्गत गुणवत्ता हमी सेल ला शैक्षणिक लेखा परिक्षणाची व क्षमता विकासाची प्रक्रीया सुरळीत करण्यासाठी मार्गदर्शन करणे.
८. शिक्षकांमधील नेतृत्व क्षमता विकसित करण्यासाठी, त्यांद्वारे गरजेनुरूप शिक्षण देण्यासाठी MSFDA च्या माध्यमातून कार्यक्रम तयार करणे.
९. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी करताना शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना/ स्वायत्त महाविद्यालयांना चालना देणे, समूह विद्यापीठे/ महाविद्यालयांचे समुहीकरण याला चालना देणे, बहुविद्याशाखीय अभ्यासक्रमांची निर्मिती / एकत्रिकरणाच्या कार्यवाहीसाठी प्रोत्साहन देणे.
१०. सदर शैक्षणिक गुणवत्ता वृद्धीसाठी अन्य उपाययोजना सुचविणे.

३. उच्चतर शिक्षणात गुणवत्ता, सर्वदूर संधी व समानता आणण्याच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षण अभियानाची राज्यात अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्य प्रकल्प संचालनालयाची स्थापना करण्यात आली आहे. राज्यात शिक्षणाची गुणवत्ता राखून त्यामध्ये सुसूत्रता आणण्यासाठी तसेच निरक्षण पद्धत सुलभ करण्यासाठी सदर राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल निर्माण करण्यात आला असल्याने या राज्यस्तरीय

गुणवत्ता हमी सेल करीता कार्यालयाची व्यवस्था रुसा संचालनालय, मुंबई येथे करून सदर कार्यालयासाठी आवश्यकतेप्रमाणे मनुष्यबळ रुसा संचालनालयाने उपलब्ध करून द्यावे.

४. तसेच, या राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल च्या कार्यालयाची व्यवस्था राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर येथेही करण्यात यावी व सदर कार्यालयासाठी आवश्यकतेप्रमाणे मनुष्यबळ राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांनी उपलब्ध करून द्यावेत.

५. या राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल चे अध्यक्ष डॉ. प्रमोद येवले, माजी कुलगुरु, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छ. संभाजीनगर यांना रुसा संचालनालयावर Pay-Pension वर नियुक्त करण्यात यावे व या सेल च्या कामकाजासाठी त्यांना अनुज्ञेय असलेले प्रवास व इतर अनुषंगिक भत्ते रुसा संचालनालयाकडून अदा करण्यात यावेत.

६. या राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल च्या इतर सदस्यांना सेल च्या कामकाजासाठी प्रवास व अनुषंगिक भत्ते ते कार्यरत असलेल्या विद्यापीठाकडून/ संस्थेकडून अनुज्ञेय राहतील.

७. या राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी कक्षाला त्यांचे उपरोक्त नमूद कार्य करताना विद्यापीठांना किंवा उच्च शिक्षण संस्थांना प्रत्यक्ष भेटी द्यावयाचे झाल्यास त्याक्षेत्रातील संबंधित विद्यापीठांनी त्यांना सर्वतोपरी सहकार्य करावे.

८. या राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल ने उपरोक्त उद्दीष्टांसाठी विद्यापीठांना तसेच उच्च शिक्षण संस्थांना दिलेल्या सूचनांचे संबंधित विद्यापीठ तसेच उच्च शिक्षण संस्थांनी काटेकोरपणे अनुपालन करावे.

९. या राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी सेल ने त्यांनी केलेल्या कामकाजाचा अहवाल दर तीन महिन्यांनी शासनास सादर करावा. तसेच परिच्छेद २ मधील राज्यातील शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासंदर्भातील महत्वाच्या मुद्द्यांसंदर्भात विद्यापीठे तसेच शैक्षणिक संस्थांना शासनस्तरावरून उचित निर्देश देणे शक्य व्हावे या दृष्टीने सेल ने तशा उपाययोजनांसंदर्भातील शिफारशी शासनास दोन महिन्यांत सादर कराव्यात.

१०. सदर राज्यस्तरीय गुणवत्ता हमी कक्ष पुढील आदेश होईपर्यंत कार्यरत राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२२२१६०३३४३५०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अजित बाविस्कर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा. राज्यपाल तथा विद्यापीठाचे कुलपती यांचे प्रधान सचिव, मुंबई
२. मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, यांचे स्वीय सहायक मंत्रालय, मुंबई.
४. कुलगुरु, सर्व अकृषी विद्यापीठे
५. राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प संचालनालय, रुसा, मुंबई
६. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे.
७. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
९. सर्व सह/उप सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. संचालक, IQAC, सर्व अकृषी विद्यापीठे
११. राज्य प्रकल्प सहसंचालक, राज्य प्रकल्प संचालनालय, रुसा, मुंबई.
१२. निवड नस्ती (विशि-३) , उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.